

„Prezídium krajinského úradu vydal tento rozkaz dňa 24. XI. 1938 o 17. ho. 30 minút.

Okresné úrady tých Židov, ktorí sa môžu preukázať, že sú príslušní na Slovensku môžu byť prepustení. Príslušnosť sa preukáže cestovnými pasmi alebo osvedčením o štátnom občianstve⁴⁷.

Tí Židia, ktorí sú príslušní na Podkarpatskú Rus, alebo do Poľska nemajú sa prijímať, ale maďarské úrady majú ich odovzdať priamo buď na Podkarpatskú Rus, alebo keď sú Poliaci do Poľska. Židia z Čiech a Moravy majú byť odovzdaní tiež na hraniciach svojích krajín.

O tom pri porade 26. XI. 1938 má byť upovedomený zástupca okresného úradu v Nitre.⁴⁸

Prosím, aby veliteľstvo „Rafael“ s okamžitou platnosťou vydalo potrebný rozkaz podriadeným jednotkám, jak treba postupovať na základe nariadenia krajinského úradu, vo veci Židov, ktorých maďarské úrady posielajú cez demarkačnú čiaru na naše územie.

Prosím aby o tejto veci boli vyrozumené i susedné veliteľstvá a veliteľstvo „Jaroslav“.

(...)

Styčný dôstojník v Seredu
Mjr. Turanec⁴⁸

ŠOKA Pezinok (so sídlom v Modre), fond Styčný dôstojník Bratislava, kartón 1, spis č.j.41/1938⁴⁹.

Dokument 123

Hlásenie styčného dôstojníka úseku Bratislava – pluk. A. Šlejmara veliteľstvu Rafael v Trnave z 26.11.1938 o Židoch na slovensko-maďarskej hranici.

Styčný dôstojník úseku Bratislava
Č.j. 44/1938

Bratislave, 26. listopad 1938

Veliteľství Rafael Trnava.

⁴⁷ Podobný dokument existuje aj v civilnej sfére z okresu Sereď: „Dňa 24. novembra 1938 o 17. hod. 28 min. bolo podpísaným na pokyn p. hl. komisára Dr. Klinovského, okresnému náčelníkovi v Seredi sdelené, že židov, ktorí sa preukážu, že sú príslušní na Slovensko (cestovným pasom, osvedčením o št. občianstve, domovým listom) možno vpustiť na územie Slovenska. Židov príslušných do Poľska, do Čiech alebo do Podkarpatskej Rusi možno zaslať len do týchto krajín.“ SNA, fond Krajinský úrad – Prezídium, kartón 309, bez čísla.

⁴⁸ Jozef Turanec (1892-1957), dôstojník z povolania. Za slovenského štátu generál.

⁴⁹ Podobný text sa nachádza aj v hlásení veliteľstva Jaroslav so sídlom v Banskej Bystrici z 27.11.1938. Vojenský historický archív Trnava, fond 55-18-3/č. j. 5414 taj./2 odd. 1938.

(...) Konečně hlásim, že podle přímého pokynu slovenské vlády nemají být Židé, kteří nemají naši státní příslušnost vpuštěni za žádnou cenu na naše území a v případě, že je Maďaři na některém místě k nám vpašují, mají být na jiném místě zas vráceni Maďarům zpět. Situace židovského tábora, který si zřídili na maď. straně delimit. čáry v okolí kol. Alžbeta⁵⁰ a Miloslavov začíná být kritickou a bylo by záhodno tuto situaci nějak vyřešit. Nejlépe tak, aby Židé, kteří mohou spolehlivě dokázat, že jsou našimi příslušníky, byli vpuštěni k nám dovnitř – ostatní pak vystěhovat do Maďarska nejlépe na jiném místě je vpašovat na maď. území. Zvláště je to důležité proto, ježto je zcela možné, že nynější území, kde se židovské tábory nachází, případnou při konečném stanovení hranice k nám a pak by bylo těžké se jich zbavovat.

Prosím o rozhodnutí. (....)

Styčný důstojník úseku Bratislava
Plk. gšt. Antoním Šlejmar

ŠOKA Pezinok (so sídlom v Modre), fond Styčný dôstojník Bratislava, kartón 1, spis č.j.44/1938.

Dokument 124

Zápisnica podpísaná 26. 11. 1938 slovenskými a maďarskými civilnými a vojenskými osobami o vzájomnej výmene násilne vyvezených Židov. Krajský úrad túto dohodu potvrdil, pričom nariadil, aby sa výmena realizovala na princípe reciprocit (jeden za jedného).

Zápisnica⁵¹

napísaná dňa 26. novembra 1938 vo Veľkom Kýre vo veci obojstrannej výmeny štátnych príslušníkov.

Prítomní sú:

Podplukovník Václav Jarolímek⁵², československý styčný dôstojník,
Podplukovník Teodor Bochésa, maďarským kráľovským honv. poverený styčný dôstojník,
Major Jozef Turanec⁵³, československý styčný dôstojník,
Jozef Náčin, okresný náčelník, zástupca sereďského okresu,

⁵⁰ Vojenské označenie tábora pri Miloslavove.

⁵¹ Zápisnica je priložená k listu, ktorý poslal styčný dôstojník úseku Nitra plk. del. Jindřich Varhaník okresnému úradu v Sereďi 3. 12. 1938. Z listu je jasné, že sa jedná o opis zmluvy.

⁵² Plk. Václav Jarolímek bol styčným dôstojníkom pri OÚ v Nitre.

⁵³ Mjr. Jozef Turanec bol styčným dôstojníkom pri OÚ v Sereďi, ale vlastne aj pre okresy Šaľa a Galanta. Obe dva tieto okresy pripadli po Viedenskej arbitráži v podstate Maďarsku.